

Huvudman

Åsele kommun
bou@asele.se

Beslut

Datum 2025-05-19

Dnr SI 2024:5134

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Åsele Centralskola i Åsele kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 9 december 2024.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Åsele Centralskola i Åsele kommun. Tillsynen har avgränsats till verksamheten i årskurserna 6–9 och omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, extra studietid, den disciplinära åtgärden utvisning och åtgärder mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 9 december 2024 beslutat att förelägga Åsele kommun att senast den 28 februari 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd, disciplinära åtgärder (utvisning) och studiehandledning på modersmålet. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Åsele kommun en anmärkning rörande extra studietid, skriftlig rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning och anmälningsskyldigheten vid kränkande behandling.

Åsele kommun har den 26 februari 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningarna. Åsele kommun har även på Skolinspektionens begäran inkommit med två kompletteringar.

Skolinspektionen har tagit ställning till om Åsele kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningarna samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen förelade huvudmannen att starta utredningar av ett antal elevers behov av särskilt stöd. Vidare skulle beslut fattas om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram för ytterligare ett antal elever. Inga ytterligare beslut har inkommit inom det tidsspann som Skolinspektionen uppgett.

Skolinspektionen identifierade en brist vad gäller att underrätta elever och dess vårdnadshavare om det fullständiga innehållet i beslut om åtgärdsprogram. Huvudmannen redogör i sin redovisning för hur informationen i de fall som omskrivits ovan har lämnats i enskilda möten, per samtal eller via e-post.

Huvudmannen har inkommit med tre beslut om anpassad studiegång fattade under redovisningsperioden. Besluten innehåller en kortfattad klargörande motivering.

Huvudmannen förelades att efter utvärdering av ett åtgärdsprogram fatta ett nytt beslut samt att uppge vilka åtgärdsprogram som utvärderats under en viss tid. Huvudmannen har redogjort för utvärderade åtgärdsprogram under den efterfrågade perioden, samtliga elever har fortsatt beslut om åtgärdsprogram. Därtill inkom åtgärdsprogram gällande en viss elev, i enlighet med föreläggandet.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det även

framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och i vissa fall kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utvisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen förelade huvudmannen att se till att beslut om utvisning ur undervisningslokalen dokumenteras av den som utfört åtgärden. Huvudmannen skulle inkomma med skriftlig dokumentation över de utvisningar som skett under en viss tidsperiod. Av huvudmannens redovisning framkommer bland annat att skolan har förtydligat vad som menas med termen utvisning så att alla förstår innebörden av den. Till redovisningen bifogas ett stöddokument för den disciplinära åtgärden utvisning ur klassrum där bland annat uppgift om elev, att vårdnadshavare ska informeras och aktuellt lagstöd framgår. Huvudmannen uppger vidare att ingen elev har blivit utvisad under redovisningsperioden.

Rättslig reglering

Under de förutsättningar som anges i 5 kap. 7 § skollagen får en lärare besluta om utvisning ur undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass. Åtgärden ska enligt 5 kap. 24 § skollagen dokumenteras

skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen förelades att tillse att nyanlända elever som tagits emot i skolväsendet i högstadiet samt andra elever i behov av det får studiehandledning på modersmålet eller på elevernas starkaste skolspråk. Huvudmannen har redovisat en sammanställning av de elever som identifierats vara i behov av studiehandledning på modersmålet, däribland en elev som nämndes i beslutet. Huvudmannen uppger att eleverna får studiehandledning på deras starkaste skolspråk, engelska och svenska. Samtliga lärare är engelskspråkiga. De kommunicerar och hjälper eleverna med kunskapsinhämtning via engelskan och svenskan. Huvudmannen har på Skolinspektionens begäran inkommit med kompletterande uppgifter angående bedömningen av elevernas starkaste skolspråk.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 i § skollagen framgår att nyanlända elever som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 3 kap. 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet.

Enligt 5 kap. 4 § skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Åsele kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Huvudmannen tilldelades en anmärkning gällande den extra studietiden. Huvudmannen uppger att studietiden nu schemalagts så att samtliga elever har möjlighet att få extra studietid av legitimerade lärare innan skolskjutsarna avgår. Huvudmannen har även inkommit med en redogörelse som visar att tiden uppgår till minst 120 minuter i veckan för samtliga årskurser.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår bland annat att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Vid tillsynen uppmärksammades att skolenheten saknade en skriftlig rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Av den anledningen tilldelades huvudmannen en anmärkning. Redovisningen innefattade ett rutindokument "Rutiner för mobilfri skola F-6 respektive 7–9"

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälningsskyldigheten vid kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Huvudmannen tilldelades en anmärkning då anmälan av kränkande behandling till huvudmannen skedde vid ett fåtal tillfällen per år. Av huvudmannens redovisning framkommer att information sker skyndsamt till skolchef som representant för huvudmannen, denne kontaktar utskottet och informerar löpande.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del

Beslutet har fattats av juristen Johannes Behndig.

Juristen Rebecka Rasmuson har varit föredragande i ärendet.